

יצירת חצר משחקים פעילה

חצר ביה"ס יסודי "יוסף ויתקין"

כתבו: אפרת ברון, הלית שטיינר, עדי שלו, באקר טהא, אדהם סרחאן, ואהובה מינץ

בהנחית יעל רובין

1. מאין צץ ועלה הרעיון?

במהלך סמסטר ב', וכחלק מהיערכותנו לקראת ההצמדה, חיפשנו רעיון ליום ספורט שייצור פעילות המשך בבית הספר. לשם כך החלטנו לנצל את חצר בית הספר ליצירת אזורים של למידה פעילה. מיד חשבנו על משטחים "פעילים" - אינטראקטיביים, שיכללו משחקי רצפה, אשר ישמשו את הילדים במהלך ההפסקות. רצינו להשאיר חותם של פעילות בבית הספר, אשר באמצעות שכלול היכולות הגופניות יחוו הילדים גם פעילות הכרתית וחברתית, ויכלו ליהנות ממנה בשעות הפנאי.

2. הליך

א. הגיית הרעיון, הצגתו בפני המורים לחנ"ג בבית הספר, **ענת בנט ויוסי אזולאי**, וקבלת תמיכתם.

ב. הצגת הרעיון בפני מנהלת ביה"ס, גב' ענת קידר, קבלת הסכמתה העקרונית ואישור תקציבי. כמו כן קבלת אישור להפעלת התלמידים בתהליך הצביעה והיצירה כחלק מקונספט שהחלטנו עליו – צוות הסטודנטים להוראה, לפיו התלמידים יהיו שותפים בהחלטות וביצירת "גאונות יחידה סביב הפרויקט. כששאלנו אודות התקציב, התקבלה תגובתה של המנהלת: "כמה שיידרש- נשלם, העיקר שיצא יפה ומוצלח".

ג. בחירת סקיצות של משחקי רצפה (נלקחו רעיונות מהאינטרנט), והמטרה הייתה להתייחס למגוון גילאים, ולמגוון נושאים קונטיביים בפעילות.

ד. רכישת הציוד: הציוד נרכש בשיתוף עם אחת מהסטודנטיות, אשר לה זיקה לאמנות, ובעזרתו של ז'אקו- אב הבית, אשר היה שותף מלא לכלל הפרויקט ואשר בלעדיו לא היה הפרויקט מצליח.

ה. חלוקת זמנים ותכנון מקדים ליום הפרויקט: בוצע ע"י הסטודנטים, בשיטת צוותי עבודה קטנים – לכל ציור מונה סטודנט אחראי ומספר תלמידים ששובצו אתו לעזרה, וזאת במקביל ליום ההוראה אשר המשיך להתנהל כרגיל.

ו. "כוח העבודה": ד'אקו- אב הבית של בית הספר, אשר לקח חלק פעיל בפרויקט החל משלב התכנון, דרך רכישת הציוד, ועד לצביעה בפועל. ועדת הספורט וכן תלמידים אשר הוחלט כי להם מגיע "צ'ופר". תלמידים אלו נבחרו בקפידה ע"י ענת המורה לחנ"ג. אל הוריהם נשלחה הודעה מבעוד מועד, לשם אישור השתתפות בעבודת הצביעה, ותדרוך להביא קרם הגנה, משקפי שמש וכובע, וכן שתייה. * הערה: השתתפות התלמידים חייבת להיות כרוכה באישור הורים. ישנם ילדים אשר עשויים להגיב באופן אלרגי לריח/מגע עם הצבע, או לשהייה ממושכת בשמש, ומכאן חובת האישור. המורים לחנ"ג אשר נכחו במקום ועזרו לנו, הסטודנטים, לנתב את היום ולנהלו כראוי.

ז. יום הפרויקט: אל יום הוראה זה, הצטרף סטודנט נוסף מביה"ס אחר, אשר הגיע כצופה, ותרם את חלקו הנכבד בטיפול נכון בצבע, נושא שלא חשבנו עליו ולא היה מוכר לצוות הסטודנטים, ועל כך- תודתנו לו! כאמור, יום הפרויקט נשזר כחלק מיום ההוראה, ובמקביל למלאכת הצביעה התקיימו השיעורים כסדרם, דבר, אשר בדיעבד, האט את קצב העבודה המצופה, והפך את היום כולו ללא פשוט כלל, מצדנו הסטודנטים. השלמות צביעה נוספות בוצעו ע"י אחת מהסטודנטיות- ביום למחרת, וכן יום צביעה נוסף בוצע ע"י צוות ההוראה, ביום האחרון של ההצמדה. חשוב לציין כי במהלך יום הצביעה הראשון אזלו הצבעים בטרם סיימנו את כלל הציורים. תקצוב נוסף ניתן לנו, כיומיים לאחר מכן ע"י המנהלת, לאחר שראתה את התוצר החלקי, ועמדה מאחורי מילתה. חשוב לציין כי תקציב משלים נלקח מפרויקט "איכות הסביבה" אשר לא נוצל כהלכה במהלך השנה וכך התאפשרה לנו המשך עבודתנו.

3. הלוחות שנבחרו

א. לוח מספרים 1-100 (לוח שהיה קיים בבית הספר, ובשיתוף פעולה עם המורה לחשבון שביקשה שנשלים מספרים עד 100. על לוח זה בנוסף ללוח הכפל צויר משחק רצפה ענק של "סולמות וחבלים")

ב. לוח קליעה למטרה, תרגול של וויסות כח ממרחקים שונים על פי המיומנות של הלומדים.

ג. לוח שחמט אנושי (בבית הספר יש העשרה בשחמט הניתנת על ידי המורה לחנ"ג, ורצינו לאפשר לילדים ליישם את הנלמד בשעות ההפסקה, כמו כן יש בבית הספר חיילי ענק למשחק כזה).

ד. משחק ים – יבשה המשוחק על מפת ענק של ארץ ישראל ובה ימוקם היישוב בו נמצא בית הספר, ובהמשך ערי חוף וערים על צלע הר לשכלול הנחיות נוספות במשחק (שילוב עם הנלמד במסגרת "היישוב שלי בכיתה ג' ושיעורי מולדת בכיתה ה').

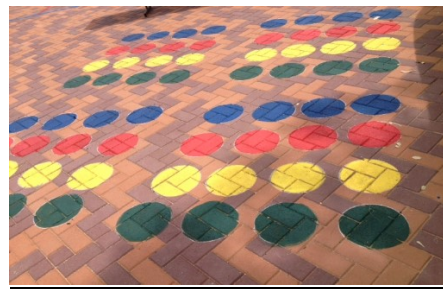
ה. קפיצה למרחק מהמקום.

ו. "חי צומח דומם" – משחק בו תוך כדי תנועה במרחב, בסימן מסוים צריכים הילדים להתייחס, לשמות העצם על פי אותיות עליהם דרכו.

ז. "פלונטר" – משחק חברתי המשלב מיומנויות של שיווי משקל ושיום אברי גוף תוך תנועה במרחב.

מסקנות ולקחים:

1. **תקציב והספק:** התכנון היה להספיק את כלל הציורים עוד באותו היום. בפועל הספקנו פחות ממחצית הציורים אשר תוכננו. הציוד לא הספיק לכלל הפרויקט ונדרשו השלמות ורכישה נוספת (על מנת לקיים רכישה זו נזקקנו לכל כוחות השכנוע מול הנהלת בית הספר).
2. **שיתוף הילדים:** אנו מאמינים כי ברגע שילד לוקח חלק בעשייה הוא יגלה מוטיבציה רבה יותר ויירתם להצלחת המשימה, יבין את החשיבות, וירצה לשמור על הנעשה גם בעבור אלו שיגיעו אחריו. הילדים היו שמחים ונרגשים לקחת חלק ב"שיעור היצירה" שהזדמן להם, והעריכו מאד את הרצון שלנו לתרום לבית הספר. ההחלטה לשתף את הילדים הוכיחה את עצמה, אמנם הילדים כביכול "בזבזו" יותר משאבים וציוד צביעה, אך זה היה שווה כל רגע שכן מדובר ביום אשר ייחרט בזיכרונם כחוויה. יתכן והיה מקום לשתף את הילדים בבחירת הציורים והמשחקים. מכל מקום, בעת הצביעה, התרחשו שינויים קוסמטיים בציורים, אשר התלמידים המליצו וביקשו. אכן היה מקסים לראות את רצונם ועינם הבוחנת של מי שבפועל עתידים להשתמש ולשחק במשחקים אלו!
3. **עבודה מול גורמי ביה"ס:** מורה למתמטיקה אשר ניגשה אלינו במהלך צביעת "סולמות ונחשים" ביקשה במיוחד שנגיע עד לספרה-100 לשם לימוד לוח הכפל, ואכן כך היה! מנקודה זו הבנו כי המנהלת והמורים לחנ"ג לא עדכנו את כלל המורים בביה"ס בפרויקט המתוכנן, אחרת יתכן והיו עולים עוד רעיונות, בקשות והערות בטרם יוצא הפרויקט לדרך. להבא, אין ספק שיש ליידע את כלל חדר המורים, כמו גם לאפשר מקום להערות, בקשות ולהתייעצות עם המורה לאמנות. יש להתעקש על סכום ברור לתקצוב, על מנת שנדע מה עומד לרשותנו. העבודה אל מול אב הבית הייתה מצוינת ונרשם שיתוף פעולה נרחב. חשוב לתת לצוות בית הספר את התחושה כי הם שותפים מלאים לעשייה. העבודה עם הילדים הייתה נכונה ויפה, יש לסמוך על הילדים ולאפשר להם לבוא לידי ביטוי, מתוך בניית תחושת שייכות לחצר שבה הם משחקים בכל יום ויום.
4. **היום שלאחר הצביעה:** הגענו לבית הספר ושמחנו לראות את הילדים מתנסים בלוחות החדשים שהיו פרוסים בפניהם. גם שמחה זו הייתה מלווה בחשש שהצבע לא יבש עדיין. התלהבות הילדים ניכרה גם בעובדה שהם הוציאו את סרטי הסימון שהיו אמורים למנוע שימוש בלוחות על לייבושם.